

УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ В УКРАЇНІ

На сьогодні проблема державного регулювання діяльності страхових посередників має доволі актуальне значення. Це пов'язано з тим, що регулюючий процес на державному рівні, здійснюваний по відношенню до страхових посередників, далекий від досконалого. Вдосконалення цього процесу дасть змогу забезпечити розвиток вітчизняного страхового ринку, а також буде гарантувати захист інтересів споживачів страхових послуг.

Не можна оминати увагою ті обставини, що страхові агенти діють від імені та за дорученням страховика, а страхові брокери – від свого імені за дорученням страхувальника або страховика. При цьому страховий агент представляє інтереси страховика, тому його робота регулюється разом з діяльністю останнього. Натомість, страховий брокер, зазвичай, виступає на користь страхувальника, тому його діяльність держава регулює за допомогою спеціальних форм і методів [1, с. 20].

На страховому ринку України застосовуються різні підходи до регулювання діяльності страхових агентів і страхових брокерів. Так, діяльність останніх підлягає ліцензуванню шляхом отримання спеціального дозволу Нацкомфінпослуг України на здійснення посередницької діяльності. Крім цього, ведеться центральний реєстр страхових і перестрахових брокерів, який слугує доказом того, що виконуються спеціальні вимоги, які дають право здійснювати професійну брокерську діяльність. Порівняно зі страховими брокерами, страхові агенти не підлягають ліцензуванню та реєстрації регулятором. І насамкінець, якщо Нацкомфінпослуг України перевіряє наявність у брокерів спеціальних знань в сфері страхування, то по відношенню до страхових агентів такого повноваження цей державний орган регулювання не має [2].

У колі вітчизняних учених висловлено думку про те, що, зважаючи на низький рівень довіри до страхових агентів, необхідно вдосконалити регулювання їх діяльності шляхом запровадження сертифікації цих страхових посередників. Під сертифікацією страхового посередника розуміється встановлення відповідності його

якісних характеристик, зокрема освіти, рівня професійної компетентності, вимогам вітчизняних (міжнародних) стандартів [3, с. 73–74].

Варто зазначити, що при формулюванні цієї пропозиції Н.В. Приказюк і О.О. Губанкова використали зарубіжний досвід, відповідно до якого сертифікація страхових посередників може здійснюватися в школі страхових посередників, у об'єднанні суб'єктів страхової діяльності, в органі зі сертифікації страхових посередників, у державному органі нагляду. В країнах ЄС на законодавчому рівні закріплено вимоги до проходження страховими агентами мінімально необхідної спеціальної підготовки. На органи страхового нагляду та громадські організації покладається контроль за професійною підготовкою і підвищенням кваліфікації страхових агентів [3, с. 74].

Як стверджують фахівці в сфері функціонування страхового посередницького ринку, вітчизняну практику необхідно збагатити позитивним європейським досвідом щодо регулювання та нагляду за страховим посередництвом. Зокрема, вони рекомендують удосконалити діючу систему регулювання та нагляду за страховими посередниками в Україні, реалізувавши такі заходи:

1. Об'єктом державного регулювання мають бути всі страхові посередники (і страхові брокери, і страхові агенти), які функціонують на страховому ринку України. Обидва типи посередників необхідно регулювати та контролювати за однаковими правилами без застосування будь-яких преференційних чи дискримінаційних заходів проти будь-кого з них.

2. Слід запровадити чіткі ліцензійні вимоги для страхових агентів і страхових брокерів. Необхідні мінімальні вимоги мають стосуватися рівня професійної кваліфікації, репутації та фінансового стану страхових посередників.

3. Необхідно створити централізований реєстр страхових агентів і страхових брокерів та здійснювати контроль за його належним веденням. Такий реєстр буде підтверджувати те, що страхові посередники виконали вимогу щодо отримання ліцензії на професійну діяльність [2].

Таким чином, реалізація окреслених вище заходів дасть змогу забезпечити надійність страхових посередників, сприятиме їх розвитку, створить умови для захисту прав споживачів страхових послуг, більше того, втілить пріоритети України щодо ЄС.

Література

1. Пікус Р. Міжнародний досвід діяльності страхових посередників / Р. Пікус, О. Терещенко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2009. – Вип. 107–108. – С. 20–23.

2. Герасим Г. Удосконалення системи регулювання страхового посередництва в Україні [Електронний ресурс] / Г. Герасим, Р. Джуччі. – Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_papers/German_advisory_group/2005/U4_ukr.pdf.

3. Приказюк Н.В. Сертифікація страхових агентів та перспективи її впровадження в Україні / Н.В. Приказюк, О.О. Губанкова // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 7. – С. 73–76.